3. Aðbúnaður andarunganna á tjörninni.

3 blöð. Reykjavík, 30. júni 1945

Endur nokkrar hafa nú sem fyrr leitt unga sína úr hreiðri út á Tjörnina, þar, og á leið þeirra þangað verða þessi litlu, ósjálfbjarga dýr fyrir ýmsum miður góðum viðtökum: Svartbakurinn rennir sér niður að yfirborði vatnsins og gleypir einn og einn unga í senn, kemur svo aftur og hirðir hina næstu o.s.frv. Minkurinn liggur í felum á bökkum Tjarnarinnar og urðinni sem beggja megin er austan og vestan brúarinnar, bregður sér svo út í vatnið og syndir í kafi móti endunum og ungum þeirra og drepur allt það er hann nær í.

Vitanlega eru þetta vágestir hinir mestu, en lítt mun það fengist að eyða þeim. Og enn er ein hættan á leið þessara smælingja, nefnilega: Bæjarlækurinn gamli er að vísu byrgður að ofan, en op nokkurt er á honum þar sem hann rennur úr Tjörninni og er borðum slegið fyrir opið og nær sá fleki að eins upp að yfirborði vatnsins, en þó eigi svo hátt, að vatnið nái eigi að renna í stríðum fossi yfir girðingu þessa.

Syndi nú ungarnir nálægt opi þessu, tekur straumurinn þá og ber þá niður í lækinn, þær sjá að eins hvernig ungarnir berjast og veina, en endurnar fá eigi bjargað þeim, en eigi komið að og gagna til þeirra. Lögreglan hefir reynt að bjarga ungunum úr læknum, tekizt. Hugsast getur, að nokkrum þeirra hafi tekizt að komast niður úr læknum alla leið til sjávar, en ólíklegt er, að þeim hafi tekizt það, og þótt svo væri hljóta þeir
mjög
að vera dasaðir eftir svo langa ferð, og vitanlega eru þeir með öllu fráskildir mæðrum sínum.

Hvað á nú að gera til þess, að koma í veg fyrir þessi vandræði framvegis? Ráðið virðist vera auðvelt mjög: Að strengja þéttriðið net fyrir opið, svo engin hætta sé á, að ungarnir fari sér þannig að voða.

Eins og vænta má, er það átakanlegt, að sjá þessa vesalings unga velta niður í strauminn, heyra kveinstafi þeirra og ákall mæðranna, en geta svo eigi bjargað. Hver vill hjálpa þeim? — Það þyrfti að gera sem fyrst og þá helzt e.t.v. með ráði því, er ég hefi bent á.

Reykjavík, 30. júní 1945.

[signature]

Hvernig stendur á því að svo fáir ungar sjást á Tjörninni? Þannig
spyrja margir, jafnvel þótt þeir fari nærri um orsakirnar sem þessu valda:
minkarnir og svartbakarnir, sem eru hvor um sig hinir verstu vágestir
og hafast þarna við, utan sem daga naðurlausir mjög. hirða unga jafnótt
sem þeir koma á þessar slóðir og margar endur fara einnig forgörðum vegna þess
HH ~~ara~~/ meindýra þessara, sem vér, mennirnir, höfðum þó [illegible] fyrir.
HH En þar eru einnig fleiri hættur, sem ~~[illegible]~~ eru á leið hinna varnarlausu smá-
ingja, unganna: Bæjarlækurinn gamli er að vísu byrgður að ofan, en op nokkuð er [illegible] fyrir opið,
er á honum þar, sem hann rennur úr Tjörninni og er botninn [illegible] vatnið
HH en hann nær ~~[illegible]~~ upp að yfirborði vatnsins eða varla svo hátt og rennur vatnið
því í stríðum straumi yfir [illegible] þennan.
Syndi nú ungarnir [illegible] ofi þessa grípur straumurinn þá og berst þá niður í lækinn;
þar [illegible] þeir og deyja, en endurnar fá eigi bjargað þeim, og ganga [illegible] til þeirra.
Lögreglan hefir reynt að bjarga ungunum, en eigi tekist það; þeir hafa því [illegible] frá tilliti
þarna og e.t.v. sumir þeirra komist norður úr læknum alla leið til sjávar, svo langri ferð.
móðrum sínum, dasaðir mjög og dauðvona að [illegible]

„Það er vatn á hans mylnu" hugsaði ég, er ég las bréf Skúla nokkurs til Víkverja Morgunblaðsins í dag, og að nú væri hann kallaður stórfenginn náunginn, sem um mörg ár varði jafnvel hundruðum króna af eigin fé til þess, að lagfæra ýmislegt við Tjörnina, stækka hólmana og bæta fuglalífið þar.

Skúli segir, að „áhugi sinn fyrir hreinsun Tjarnarinnar sé að nokkru leiti (sic) bundinn við eigin hagsmuni" — Það er hreinlega rétt — sér hann eigi bót, með gæfusamri „styrkingu" (sic) — aðrir mundu kalla þetta skjól, en ekki „styrkingu" — er hann vill sigla þarna.

Þetta er nú áhugi hans, þótt hann viti, að eftir því sem umferð um Tjörnina sé komið, samkvæmt reynslu undanfarinna ára, sökum þess, að ~~hún~~ umferðin fæli alla fugla þaðan og er hún vænlegasta ráðið til þess að eyðileggja allt fuglalíf í bænum. „Hagsmunir" Skúla eru því í andstæðum metið við hagsmuni allra annarra bæjarbúa og einkum barnanna og þótt maður sá, er ég hygg, hér eða barist á róðri og rétt á móti þessu og meðan vopna þessa, hafa fuglarnir fengið að vera í friði í þessum slóðum. Að Tjörnin sé dýpkuð og hreinsuð ætti því að engu leyti að vera „bundin við eigin hagsmuni" þessa eina manns, Skúla, heldur allra bæjarmanna og barnanna í bænum. Grunur minn er sá, að Skúli þessi hafi ekki orðað þannig, mikla „áhuga" né nytja, heldur munið að þar um mörg ár, að undanförnu, að bæjarmenn og börn þeirra væri svipt þeirri ánægju, að njóta hins yndislega fuglalífs, sem hvergi annarsstaðar hér nálægt er að finna sem þar. — Hitt er annað mál, að Tjörnin eða, að staðir þessir sé prýddir og hreinsaðir sem best, en „áhugi" Skúla er af öðrum toga spunninn, eins og hann segir sjálfur: Af eigingirni, en ekki, eins og hinir mannvinir, af óeigingirni og göfugri hugsun í garð barnanna. Sá er munurinn!